

Layihənin istiqaməti: Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği

Nº 88 (1936) 9 may 2019-cu il

Sumqayıtda sənayenin inkışafı Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır

Sumqayıt gənc şəhərdir. Bu şəhərin nəhəng kimya sənayesi kompleksi Sumqayıt və Azərbaycan sənayesinin böyük bir hissəsini təşkil edir. Mən Sumqayıtda kimya sənayesinin yaranması və inkışaf etməsinə xidmət etmiş adamların fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm.

Heydər Əliyev

Sumqayıt şəhərinin dinamik və tərəqqi dövrü kimi xarakterizə olunan 34 illik tarixi xalqımızın müdrik oğlu, ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Sumqayıt şəhərinə və sumqayıtlılara diqqət və qayğısını əsirgəməyən dünya şöhrətli siyasetçi bu müddətdə 16 dəfə gənclik şəhərində olmuşdur ki, bu səfərlərdə hər biri şəhərin tarixi salnaməsinin ən parlaq səhifələrini təşkil edir.

Heydər Əliyev və Sumqayıt. Bu sözler çox böyük rəmzi mena daşıyır. Çünkü Sumqayıtin əldə etdiyi hər bir uğurda onun rolü, zəhməti var. Rehberliyə dö-

ründə vaxt tapıb 16 dəfə Sumqayıta gələməsi ulu öndərin şəhərimizə və onun sakinlərinə olan məhəbbətinin, diqqətinin əyani ifadəsidir.

Mən 19 il Sumqayıt elektrik şəbəkəsinin rəisi "Azərkimya" Dövlət Şirkəti Prezidentinin müşaviri olmuşam. Ulu öndər ilk dəfə Sumqayıta 7 aprel 1971-ci ildə, son dəfə isə 3 aprel 2003-cü ilde gelib. Onun görüşlərində iştirak etmiş və kimya sənayesinin inkışafına necə qayğı göstərdiyinin şahidi olmuşam.

1993-cü ilin iyulunda xalqın təkidi ilə Respublikamıza hakimiyətə qayıdan Heydər Əliyev bütün çətinliklərə sinə gərəkər ölkədə dönüş yarada bildi. Yalnız bundan sonra Azərbaycanın daxilində sabitlik bərqərar oldu, ölkənin yeni inkışaf dövrünün başlangıcı qoyuldu. Azərbaycanın dövlətçiliyinə, ərazi bütövlüyüne qəsdər töredən cinayətkar ünsürlər zərərsizləşdirildi, dövlətə xalqın birliliyi təmin olundu. 1994-cü ilin məyonda ateşkəs haqqında razılışma əldə

edildi. Həmin ilin sentyabrında "Əsrin müqaviləsi" neft kontraktı imzalandı. 1994-cü ilin oktyabrında, 1995-ci ilin martında dövlət çəvrişləri cəhdlerinin qarşısı alındı. 1996-ci il noyabrın 12-də müstəqil respublikamızın ilk Konstitusiyası qəbul olundu və müstəqillik tariximizdə ilk parlament seçkiləri keçirildi. Ölkəmiz Avropa şurasına qəbul olundu.

Bütün bunlarla yanaşı ölkədə sosial yönümlü islahatlar keçirilməyə başladı.

Səksəninci illeri kimyanın inkışafında mühüm mərhələ dövrü adlandıraq səhv etmərik. Daha konkret desək kimya sənayesi özünün ikinci inkışaf mərhələsinə məhz bu dövrə qədəm qoysa da, əslində bunun təməli hələ yetmişinci illərdə qoyulmuşdu. Belə ki, yetmişinci illərin ortalarında Azərbaycan KPMK-nin Birinci katibi Heydər Əliyev "Sintezkauçuk" zavoduna (indiki Etilen-Polietylən zavoduna) gələrək uEP-300" unikal bir qurğunun tikiləcəyi yeri müəyyən etdi. Sonralar SSRİ kimya Sənayevi Nazirliyindən bu qurğunun Sumqayıtda tikilməsinə maneələr olsa da Heydər Əliyev "EP-300" qurğusunun "Sintezkauçuk" zavodunda tikilməsinin mümkün olduğunu sübut etmişdir.

İkinci dəfə yenidən hakimiyətə qayıdan ulu öndər H. Əliyev son illərdə altı dəfə Sumqayıta gəlmüşdür. 1998-cu il martın 24-də və 2001-ci il iyulun 7-də "Sintezkauçuk" zavodunda olmuş, "EP-300" kompleksində Buxar-generator qurğusunun özülünü qoyulması və istismara buraxılmasında iştirak etmişdir.

Məlum olduğu kimi hörmətli prezidentimiz İlham Əliyevin serəncamı ilə "Azərkimya" Dövlət Şirkəti 2010-cu ilin aprel ayında Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinə (ARDNS) birləşdirilmişdir və 2010-cu ilin aprel ayından Azərbaycan Neft-Kimya sənayesi özünün inkışaf dövrüne qədəm qoymuşdur.

Artıq 9 ildir ki, Birliyin müəssisələrində məqsədyönlü və ardıcıl şəkildə geniş və səmərəli yenidənqurma, müasirləşdirmə işləri aparılır ki, bu da özünü kimyaçıların son dövrlərdə əldə etdiyi istehsalat nailiyətlərində daha qabarlıq şəkildə göstərir. İndi kimyaçıların çöhrələrində bir təbəssüm ümidi var. Bu gün görələn tədbirlər bir daha göstərir ki, kimyaçıların geleceyə inamı böyükdür. Eyni zamanda ARDNS-nin Sumqayıtda həyata keçirəcəyi layihələr yüzlərlə yeni iş yerlərinin açılması deməkdir.

Kimyaçılar başa düşürler ki, ulu öndər, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev neft-kimya sənayesinin inkışafında gördüyü geniş miqyaslı işləri uğurla həyata keçirən ölkə rəhbəri cənab İlham Əliyev bu sahəyə xüsusi diqqət və qayğı göstərir. Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında açılan zavodlar bunun bariz nümunəsidir. Açılan bu zavodlarda 2000-dən çox fəhlə işləyir. Ölkə prezidenti İlham Əliyevin Bakı və onun ətraf ərazilərində, o cümlədən Sumqayıtda ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasında yaşışdırma tədbirlərinə xüsusi əhəmiyyət verəməsi, ilk növbədə əhalinin sağlamlığını ön plana çəkməsi ölkə başçısının xalqa diqqət və qayğı göstərdiyini bir daha təsdiq edir. Artıq 9-cu ildə ki, bilavasitə "Azərkimya" İstehsalat Birliyinin rəhbərliyi sayesində müəssisələrinin ərazisində mütəmadi olaraq abadlıq və yaşıllaşdırma işləri aparılır ki, bu da kimyaçılar üçün ekoloji cəhətdən təmiz və sağlam iş şəraitinin yaradılmasına xidmət edir. Bu gün fərəhə deyə bilərik ki, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Milli məclisin deputati, YUNESKO-nun və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın "Hərəyə bir ağac əkək" təşəbbüsü respublikamızda xoş əks səda doğurmuş və yaşıllaşdırma işlərinin böyük vüsət almاسına səbəb ol-

1976-ci il 3 aprel. AKMK-nin 1 katibi Heydər Əliyev və SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin I müavini N. Tixonov (Sinrez Kauçuk) zavodunda

muşdur. Bu təşəbbüs "Azərkimya" İ.B-nin kimyaçıları tərəfindən xüsusi rəybətlə qarşılanmışdır. Ulu öndərin anadan olmasının 96-ci ildönümü şərəfinə həftənin şənbə günü iməcilik keçirilir. Sumqayıt-Quba magistral yolu boyunca "Sənaye zonası" deyilən uzunluğu 2600 metr, eni isə 30 metrdən artıq bir ərazi də meşə zolağı salınmışdır. Ərazilərdə 10 minlərlə şam, küknar, sərf, söyüd, iyədə ağacları, müxtəlif növ gül kolları əkilmişdir və bu iş yenə də davam edir.

Ulu öndər Heydər Əliyev "Əsrin müqaviləsi"ni həyata keçirməklə Azərbaycanın tarixi salnaməsinin çox canlı və unudulmaz səhifələrini yaratdı. Heç bir şübhə yoxdur ki, dahi rəhbərin böyük ideyalarını uğurla həyata keçirərək davam etdirən dövlət rəhbərimiz İlham Əliyev XXI-əsrə yeni neft-kimya kompleksinin yaradılmasına göstərdiyi diqqət və qayğı sayesində Azərbaycanın kimya salnaməsinin daha parlaq səhifələrini yaradacaqdır.

Nəticə etibarı ilə ölkə kimyaçıları daha böyük nailiyətlər əldə edərək, respublikamızın iqtisadi qüdrətini möhkəmləndirəcək, onun şöhrətini daha da artıracaqlar. Ulu öndərimizin anadan olmasının 96 illik yubileyini kimyaçılarımız əmək qələbələri ilə qarşayırlar.

Onlar bilirlər ki, kimya sənayesinin inkışafı Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Islam İslamov

*Sumqayıt Dövlət Universitetinin
kafedra müdürü, dosent, Prezident
təqaüdçüsü, Respublikanın
əməkdar mühəndisi*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
PREZİDENTİ YANINDA KÜTLƏVİ
İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN İNKİŞAFINA
DÖVLƏT DƏSTƏYİ FONDUNUN
MƏLİYYƏ DƏSTƏYİ İLƏ DƏRC OLUNUR

